

5. oktoobril 2026

TEABENÕUE ja SELGITUSTAOTLUS

Esitaja:

- MTÜ Looduse ja Inimeste Eest (esindaja Urmas Maranik, mtu.loodus@gmail.com)
- Saare Rannarahva Selts (esindaja Rene Liiver, srselts@gmail.com)
- Peep Kroos (kroospeep5659@gmail.com)
- Leo Oja (leo.oja@mail.ee)

Adressaat:

- Kaitseministeerium (info@kaitseministeerium.ee)
- Riigikaitsekomisjon (riigikaitsekomisjon@riigikogu.ee)

Lugupeetav kaitseminister!

Pöördume teie poole seoses sellega, et meie varasemale ühispöördumisele (millele viitame ka käesoleva kirja lisas) ei ole seaduses ette nähtud tähtja jooksul vastust laekunud. Kuna vahepeal on toimunud Kaitseministeeriumi ja Riigikaitsekomisjoni juhtkonna vahetus, edastame oma järelepärimise uuesti ning palume avaliku teabe seaduse ning märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse alusel ametlikku seisukohta ning teavet järgmistes küsimustes:

1. Kas Kaitseministeeriumi seisukoht tuuletööstuse ja riigikaitse vahelises prioriteetsuses on muutunud?

Kaitseministeeriumi senised pressiavaldused on jätnud avalikkusele mulje, et rohepöörde ja tuuleenergia arendamise eesmärgid kaaluvad üles puhtalt sõjalise julgeoleku kaalutlused (näiteks Lääne-Eesti merealade vabastamine kõrguspiirangutest). Soovime teada, kas ministeeriumi uus juhtkond peab jätkuvalt tuuletööstuse huve prioriteetsemaks kui riigikaitset.

2. Kuidas ja missuguste meetmetega arvestatakse riigikaitse kujundamisel füüsikaseadusi (eelkõige radarihäireid)?

Kuna tuulikute labade tekitatud Doppler-efekt ja elektromagnetilised peegeldused "pimestavad" taktikalisi ja lühimaaradareid, siis millistele reaalsele füüsikalistele ja tehnilistele mudelitele tuginedes väidab Kaitseministeerium, et uued radarisüsteemid suudavad avastada drooniohu tuuleparkide tagant? Kas on tehtud katseid (kasutades polügoonidena näiteks Sopi-Tootsi, Saarde, Narva või Aidu tuuleparke), et veenduda radarisüsteemide reaalses võimekuses filtreerida madalalt lendavaid droone tuulikute tekitatud Doppleri müra?

3. Kuidas on ministeerium analüüsinud ja arvesse võtnud käimasolevate sõdade (sh Ukraina ja Lähis-Ida konfliktide) kogemusi?

Ukraina asümmeetrilise sõja ja Lähis-Ida konfliktide kogemus näitab, et tänapäevaste radarite arvutusvõimsusest alati ei piisa drooniohu avastamiseks – seevastu tuulikud loovad vaenlasele ideaalsed ründekoridorid. Palume teavet selle kohta, kas ja kuidas on neid arenguid analüüsitud Eesti eelhoiatussüsteemi planeerimisel tuuleparkide piirkonnas, kui efektiivne see on ja palju see maksumaksjale maksab?

4. Kuidas suhestub Eesti plaan Ühendriikide valitsuse ja Pentagoni otsustega peatada tuuleprojektid riikliku julgeoleku kaalutlustel?

Tänapäevaste droonirünnakute analüüsi tulemusel peatati Ameerika Ühendriikides nii mere- kui ka maismaatuuleparkide ehitus, kuna leiti, et tuulikute tekitatud Doppler-müra muudab drooniparvede avastamise võimatuks. Palume selgitust, miks Eesti liigub Ühendriikide ja Pentagoni kogemusele ristivastupidises suunas, leevendades kõrguspiiranguid olukorras, kus meie vahetus läheduses asuvad Venemaa elektroonilise võitluse ja õhuseire keskused?

5. Missugune on ministeeriumi ametlik seisukoht Rootsi valitsuse otsuse suhtes?

2024. aasta novembris lõpetas Rootsi valitsus oma kaitsejõudude nõudmisel 13 meretuulepargi menetluse, viidates just nimelt riigikaitseliste huvide ülekaalukusele ja pimealade tekkimisele. Palume selgitust, miks hindab Eesti Kaitseministeerium sarnaseid riske Läänemeres kardinaalselt teisiti?

Kuna tegemist on sisulise ühiskondliku debatiga, millel on otsene mõju Eesti Vabariigi julgeolekule ja elanikkonna kaitstusele, jääme ootama Teie ametlikku ja argumenteeritud vastust. Oleme jätkuvalt valmis kohtuma ministeeriumi ja Kaitseväe ekspertidega, et arutada teaduslikke aluseid ja konfliktide analüüse, millele Teie ametkondlikud eksperthinnangud tuginevad.

Lugupidamisega,

(digitaalselt allkirjastatud)

Peep Kroos, Leo Oja, Urmas Maranik, Rene Liiver

Lisa: Raadioinseneride ja MTÜ esindajate ühispöördumise algne tekst ja allikaviited.